

Iva Rinčić, *Europska bioetika. Ideje i institucije*, Zagreb, Pergamena, 2011, 279 str.

Orhan Jašić

Bioetika je novija znanost čiji je početak vezan za treće desetljeće dvadesetog stoljeća, a njenim utemeljiteljem smatra se njemački pastor Fritz Jahr. Danas se pod bioetikom najčešće podrazumijeva *znanost opstanka*, a usko je povezana i s medicinskom etikom koja je i sama njena sastavnica.

Autorica čiju knjigu predstavljamo docentica je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci na kojem već niz godina poučava studente bioetici. Iva Rinčić je u rodnoj Rijeci završila osnovno i srednje obrazovanje, a diplomirala je 2000. godine na Hrvatskim studijima u Zagrebu stekavši zvanje profesorice sociologije i hrvatske kulture. Znanstveni poslijediplomski magistarski studij okončala je na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu obranivši tezu »Problem bioetičke odgovornosti u genetici: praksa u Hrvatskoj i Europi«, a djelo je objavljeno pod naslovom *Bioetika i odgovornost u genetici*, u nizu *Bioetika* zagrebačke izdavačke kuće Pergamena. Daljnja želja za usavršavanjem u polju bioetike vodi je na Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu gdje 2010. godine brani doktorsku disertaciju *Teorijska uporišta, postignuća i perspektive bioetičke institucionalizacije u Europskoj uniji*, a u nešto doradenom obliku objavljena je 2011. pod naslovom *Europska bioetika: ideje i institucije*, opet u Pergameni. Knjiga na 279 stranica, s 342 podnožne napomene, uz uvod i zaključak donosi tri poglavlja: 1. *Povijesni kontekst razvoja bioetike u drugoj polovini XX.*, 2. *Postignuća bioetičke institucionalizacije u Europskoj uniji* i 3. *Teorijska uporišta bioetičke institucionalizacije u Europskoj uniji*.

U prvom poglavlju koje obiluje mnogobrojnim podacima o bioetici autorica ukazuje na osnovni povijesni tijek bioetičke ideje i razvoja njenih institucija. Pojašnjava se uloga i značenje Reansselaera Van Pottera u povijesti bioetike, ali ne samo njega, nego i cjelokupne američke, to jest anglosaksonske bioetičke škole. Pri tom autorica sustavno prezentira interdisciplinarnost i multidisciplinarnost bioetike, osobito se osvrćući na spregu između bioetike i prava. Na posljednjim stranica ovog dijela knjige ukratko je deskribiran povijesni razvoj, ali i današnji oblik institucionalizacije bioetike u SAD-u. U drugom je poglavlju riječi o povijesti Europske unije, od njezina nastanka i razvoja sve do 2010.

godine. Predstavljena je političko pravna struktura EU, pri čemu je znakovita pozornost ukazana položaju bioetike unutar EU-zajednice. Treće poglavlje donosi sociološko razumijevanje termina institucije sociologa Emile Durkheima i Anthonya Gidnesa te antropološke teorije institucije Arnolda Gehlena. Drugi dio tog trećeg poglavlja posvećen je velikanima bioetičke misli iz prve polovice dvadesetog stoljeća. Prije svega riječ je o njemačkom pastoru i učitelju, kovaču pojma bioetike Fritzu Jahru te njegovu poimanju bioetike i bioetičkog imperativa. Nadalje se osvrće i na velikana ljudske civilizacije Alberta Schweitzera koji se osobito zalagao za buđenje osjećaja strahopoštovanja prema životu, kako ljudskom tako i animalnom. Na završetku poglavlja autorica skreće pozornost i na etiku dogovornosti Hansa Jonasa. U zaključku Rinčić koncizno i veoma poučno sublimira osnovne stavove vezane za europsku bioetiku. Njezin znanstveni uradak *Europska bioetika: ideje i institucije* jamačno će dobro doći svima zainteresiranima za bioetiku, a posebice mladim politolozima, odvjetnicima, filozofima, liječnicima i općenito svim zdravstvenim djelatnicima.